

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

**προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας
κατά τη συνεδρίασή του την Παρασκευή, 11/04/2014**

ΘΕΜΑ: Έγκριση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.)
Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : Γιώργος Δακής
Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας

ΘΕΜΑ: Έγκριση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης

Αγαπητά μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου,
Αγαπητοί εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, των Επιμελητηρίων και των Φορέων,
Αγαπητοί εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,
Αγαπητοί πολίτες.

σας παρουσιάζουμε σήμερα και θέτουμε στην κρίση σας το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016 και ειδικότερα για τις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας, που συντάσσεται στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης.

1. ΓΕΝΙΚΑ – Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο αυτό αποτελεί καρπό μίας επίπονης και συμμετοχικής διαδικασίας, μίας συστηματικής προσπάθειας που ξεκινήσαμε με πλήρη επίγνωση των δυσκολιών και αντιλαμβανόμενοι την ανάγκη για εισαγωγή νέων δεδομένων στο σχεδιασμό μας, λαμβάνοντας υπόψη τον Εθνικό και Περιφερειακό σχεδιασμό στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Λίγα πράγματα παρέμειναν όπως τα γνωρίζαμε.

Ένα από αυτά είναι η σταθερή βούλησή μας, με σχέδιο και όραμα, να πάμε τον τόπο μας μπροστά, όλοι μαζί για όλους.

Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόσαμε ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης ενεργειών και **δώσαμε αξία στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών και των Φορέων.**

Δημοσιοποιήσαμε τις αρχικές μας σκέψεις για το νέο Ε.Α.Π. και στη συνέχεια, παίρνοντας υπόψη και τις απόψεις που διατυπώθηκαν, διαμορφώσαμε – συνδιαμορφώσαμε το 1^ο Επιχειρησιακό Σχέδιο του νέου Ε.Α.Π. το οποίο ξαναθέσαμε **στην κρίση και στη δημιουργική συμμετοχή της κοινωνίας.**

Κάθε παραγωγική σκέψη, κάθε θετική πρωτοβουλία, κάθε δημοσίευμα και άποψη αξιολογήθηκαν και ενσωματώθηκαν.

Δώσαμε αξία, στην πρόσκληση που απευθύναμε για διατύπωση απόψεων και σε κάθε δημιουργική συμμετοχή στην κοινή μας προσπάθεια. Σας διαβεβαιώνω δε για τον πλούτο των ιδεών που διατυπώθηκαν και για τη σημαντική συμβολή τους στη διαμόρφωση και στόχευση του νέου Ε.Α.Π.

Κάθε οπτική γωνία και πρόταση για το περιεχόμενο του νέου Ε.Α.Π. δημιούργησε τις προϋποθέσεις για συνδιαμόρφωση και καινοτομία στο σχεδιασμό του προγράμματος.

Κάναμε, όλοι μαζί, την ποιοτική στροφή που είχε ανάγκη το πρόγραμμα και προσανατολίσαμε τους στόχους όχι στα εύκολα αλλά στα καινοτόμα έργα και δράσεις που μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να δώσουν υπεραξία και να ενισχύσουν την προοπτική της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος.

Η διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα είναι εμφανής και απαντάει στις προκλήσεις των καιρών.

Φέρνουμε στο προσκήνιο νέες προτεραιότητες, **ενισχύουμε το επιχειρηματικό περιβάλλον, εντάσσουμε την έρευνα και τεχνολογία ως βασική συνιστώσα για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, προβλέπουμε την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και κυρίως δίνουμε έμφαση στη βελτίωση του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής.**

Ταυτόχρονα δίνουμε τη δυνατότητα και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για ενίσχυση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού, για αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στήριξης των επιχειρήσεων και λειτουργική ολοκλήρωση των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Η στήριξη της περιοχής για την ομαλή μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο αποτελεί μία καινοτομία του προγράμματος και προβλέπεται διακριτός Άξονας με πόρους και περιεχόμενο.

Οι πόροι βέβαιοι για την προετοιμασία της περιοχής για τη μεταλιγνιτική περίοδο, θα προέλθουν και από όλους τους Άξονες του προγράμματος που τους διαπερνά οριζόντια και κάθετα.

Δίνεται δυνατότητα **ενισχυμένης συμμετοχής των ενεργειακών Δήμων – περιοχών στη χρηματοδοτική στήριξη από το πρόγραμμα**, λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι το προϊόν της ανάπτυξης δεν μπορεί και δεν πρέπει να περιορίζεται στα στενά διοικητικά όρια υποπεριοχών π.χ. Δήμων αλλά να χαρακτηρίζεται από εξωστρέφεια και πολλαπλασιαστικότητα που, με τη σειρά τους, θα αυξήσουν τις πιθανότητες να ξεκινήσει μία αναπτυξιακή τροχιά με μετρήσιμα αποτελέσματα.

Η περιοχή εφαρμογής του προγράμματος δεν είναι μεγάλη. Για το λόγο αυτό, **μόνον ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός και στη συνέχεια η υλοποίηση θα συνδράμουν στην προσπάθεια που καταβάλλουμε.**

Προς την κατεύθυνση αυτή προωθούνται, τόσο στο πλαίσιο της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης όσο και στο παρόν Σχέδιο Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.), οι **διαδημοτικές αλληλοσυμπληρούμενες συνεργασίες για υλοποίηση κοινών και μεγάλων έργων με αναπτυξιακό αποτύπωμα και σημαντικά αναμενόμενα αποτελέσματα.**

Ευρύτερες - οριζόντιες δράσεις και υπηρεσίες καινοτόμου χαρακτήρα που διαχέονται στο σύνολο της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, έξω και πέρα από διοικητικά όρια και διαχωρισμούς, είναι δυνατόν να επιφέρουν σημαντικά αποτελέσματα και οικονομίες κλίμακας και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Τέτοιες περιπτώσεις που στηρίζουμε ήδη αποτελούν :

- το έργο με Δικαιούχο το ΚΕΠΕ, για τη μέτρηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του πόσιμου νερού και τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης προβλημάτων.
- η σχεδιασθείσα, αναπτυχθείσα και πολλαπλά χρήσιμη Βάση Αναπτυξιακών Δεδομένων γνωστή ως Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών – GIS που αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο σχεδιασμού, προγραμματισμού και καθημερινής χρήσης από τις Υπηρεσίες μας με δυνατότητα να γίνει κτήμα των πολιτών και των Φορέων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών – GIS που ανέπτυξε η Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. - ANKO σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας **θα είναι, άμεσα, δημόσια προσβάσιμο από κάθε ενδιαφερόμενο**

για άντληση των στοιχείων του και έχουμε στόχο να συνεχίσει να αποτελεί ένα δυναμικό χρηστικό εργαλείο, με τον εμπλουτισμό και την επικαιροποίησή του.

Επ' αυτού θα γίνει ενημέρωση και ειδικές τεχνικές παρουσιάσεις.

Προσδοκούμε στη δημιουργία θέσεων εργασίας βασισμένων στη γνώση και στην ενίσχυση της ελκυστικότητας και της κοινωνικής συνοχής της περιοχής. Για το λόγο αυτό, η συμπληρωματικότητα με τις τρέχουσες και τις σχεδιαζόμενες πολιτικές θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και το μέγεθος της παρέμβασής μας.

Σε κάθε περίπτωση, στο σχεδιασμό μας δεν περιλαμβάνονται έργα και δράσεις προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος, που αποτελούν υποχρέωση της ΔΕΗ.

Σε ότι αφορά στο σχεδιασμό, στη διοίκηση και υλοποίηση του νέου Ε.Α.Π. λήφθηκε υπόψη η εμπειρία του τρέχοντος προγράμματος και προβλέπονται οι αναγκαίες βελτιωτικές παρεμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι το **Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος είναι αποτελεσματικό**, ενισχύει τη συμμετοχή και τη συνευθύνη των εταίρων σε όλα τα επίπεδα και αποτελεί σημαντική παράμετρο για την ομαλή υλοποίησή του.

Η φιλοσοφία του νέου προγράμματος είναι διακριτή και ορατή δημιουργώντας, με τον τρόπο αυτό, τις προϋποθέσεις για βελτίωση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων που θα είναι μετρήσιμα και θα επαληθεύουν τη στρατηγική μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι,

άλλη μία σημαντική παράμετρος του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι **η πρόβλεψη για ελάχιστο προϋπολογισμό στα εντασσόμενα έργα** και αποτελεί σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση συγκέντρωσης των πόρων και ενίσχυσης της αποτελεσματικότητάς τους.

Οι απόψεις μας και οι προτάσεις που διατυπώθηκαν για λίγα και μεγάλα έργα, συνέκλιναν και επηρέασαν τον προγραμματισμό μας.

Βέβαια η υλοποίηση πολύ μεγάλων έργων όπως π.χ. η διασύνδεση του άξονα Κοζάνης – Πτολεμαΐδας – Αμυνταίου με ηλεκτροκίνητο μέσο σταθερής τροχιάς και η μονάδα ρευστοποιημένης κλίνης, αποτελούν κοινή στόχευση που όμως, ειδικά στην παρούσα συγκυρία, θα πρέπει να αξιολογηθεί στη λογική του κόστους – οφέλους και να προωθηθεί για συγχρηματοδότηση από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Η διερεύνηση αυτών θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο του παρόντος προγράμματος στο πλαίσιο ωρίμανσης του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιοχής.

Σκέψεις και προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης όπως π.χ. **η παρακολούθηση των ενεργειακών δραστηριοτήτων στην περιοχή, με την εφαρμογή Συστήματος Παρακολούθησης και έμφαση στην παρακολούθηση του ρυθμού εκμετάλλευσης και αποκατάστασης του τοπίου από τη ΔΕΗ σε εφαρμογή των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, είναι πολύ ενδιαφέρουσες και αντιμετωπίζονται θετικά.**

Θέματα όπως η σύνθεση και η λειτουργία του προτεινόμενου Συστήματος Παρακολούθησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, θα προσδιορισθούν με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας.

Άλλωστε, όπως και στην περίπτωση του «Φορέα για το φράγμα του Ιλαρίωνα», **η εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων από μέρους της ΔΕΗ στο λιγνιτικό λεκανοπέδιο αποτελεί από μόνη της ένα τεράστιο αναπτυξιακό έργο.**

Αγαπητοί συνάδελφοι,

το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) είναι ένα σημαντικό χρηματοδοτικό μέσο στη διάθεση της Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, των Φορέων και τελικά των πολιτών προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τα χρόνια προβλήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και ποιότητας ζωής, να ενισχύσουμε τις βασικές υποδομές για την ανάπτυξη, να στηρίξουμε το παραγωγικό περιβάλλον και να ωριμάσουμε τα έργα που θα δώσουν πνοή και ανάπτυξη στις περιοχές εφαρμογής.

Η εμπειρία μας έχει δείξει ότι, οι πολιτικές πρωτοβουλίες και τα προγράμματα έχουν την αξία που εμείς προσδίδουμε σ΄ αυτά και τα καθιστούμε ή όχι αναπτυξιακά εργαλεία.

2. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το νέο Ε.Α.Π. 2012-2016 που παρουσιάζεται παρακάτω έχει όραμα, είναι ρεαλιστικό, λαμβάνει υπόψη τη δημοσιονομική συγκυρία που διανύουμε και εξυπηρετεί τον βασικότερο στόχο μας για αύξηση των θέσεων εργασίας με ποιότητα ζωής.

Φιλοδοξεί, ως προϊόν διαλόγου με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους των περιοχών εφαρμογής, να εκφράσει την πολιτική και τεχνοκρατική αντίληψη, για :

- Την ορθολογική διαχείριση του Τέλους Ανάπτυξης.
- Την ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη των περιοχών εφαρμογής και ειδικότερα των λιγνιτικών περιοχών.
- Τη δημιουργία συνθηκών αύξησης της απασχόλησης και του παραγόμενου εισοδήματος.
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και
- Την κινητοποίηση των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων για δημιουργία αναπτυξιακού κλίματος.

2.1 Δομή του Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Ε.Α.Π.

Περιλαμβάνει :

- α) Σύντομη παρουσίαση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα των περιοχών εφαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και των υποδομών.*
- β) Ανάλυση SWOT, με τα αδύνατα και δυνατά σημεία καθώς και τις απειλές και ευκαιρίες που προκύπτουν.*
- γ) Συνοπτική παρουσίαση της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του προγράμματος.*
- δ) Συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος που περιλαμβάνει επίσης, το πλαίσιο σχεδιασμού, τον Κεντρικό και τους Ειδικούς Στόχους, τη μεθοδολογία σύνταξής του, το πλαίσιο χρηματοδότησης, τη στρατηγική διασύνδεσης των Αξόνων και των Μέτρων με τους Ειδικούς Στόχους καθώς και τη συνέργια και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες εθνικού, περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα.*
- ε) Παρουσίαση ενδεικτικών κριτηρίων επιλογής των έργων.*
- στ) Χρονοδιάγραμμα ενεργειών κατά φάσεις, από το σχεδιασμό μέχρι και την υλοποίηση του Ε.Α.Π. 2012-2016.*

ζ) Παρουσίαση δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.

η) Υποδείγματα και έντυπα.

2.2 Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Ε.Α.Π. 2012–2016 λαμβάνει υπόψη :

α. Την αξιολόγηση και εμπειρία εφαρμογής του προγράμματος κατά την προηγούμενη περίοδο.

Από την **Ενδιάμεση Αξιολόγηση του τρέχοντος προγράμματος 2007-2011** που έγινε από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)/Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας μεταξύ των άλλων, προκύπτουν με σαφήνεια τα παρακάτω:

- ✓ Το Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος λειτουργεί γρήγορα και αποτελεσματικά και δεν υπάρχουν ασάφειες στα διαχειριστικά ζητήματα.
- ✓ Η διαδικασία σχεδιασμού – κατάρτισης του ΕΑΠ κρίνεται ικανοποιητική.
- ✓ Το σύστημα παρακολούθησης κρίνεται άκρως ικανοποιητικό, όπως και τα πρότυπα και το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί ο Σύμβουλος Διαχείρισης (Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ANKO).
- ✓ Η Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π.) του προγράμματος λειτουργεί αποτελεσματικά.
- ✓ Η ταχύτητα ένταξης των έργων κρίνεται ικανοποιητική.
- ✓ Κατά την ένταξη των έργων λαμβάνεται υπόψη η συμπληρωματικότητα και η συμβατότητα με τον Περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό.
- ✓ Οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και Υπηρεσιών είναι σαφώς οριοθετημένες.

κλπ.

β. Τα νέα δεδομένα και προτεραιότητες που προκύπτουν από τη συνεχιζόμενη δημοσιονομική κρίση και την επίδρασή της στην περιοχή ενδιαφέροντος.

γ. Την αναπτυξιακή κατάσταση της περιοχής.

δ. Την έντονη ανεργία που δυναμιτίζει το μέλλον της Δυτικής Μακεδονίας ως σύνολο.

ε. Τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε.

- στ. Τον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό σε Εθνικό, Περιφερειακό και επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και Δήμων για τα έτη 2014-2020.
- ζ. Την ανάγκη συμπληρωματικότητας του προγράμματος με άλλα προγράμματα που υλοποιούνται ή σχεδιάζονται για την περιοχή π.χ. νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, νέο ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας, Νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα Υπουργείων που αφορούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τάσεις ιδιωτικών επενδύσεων κ.λπ.
- η. Τα αποτελέσματα του αναπτυξιακού σχεδιασμού που υλοποιήθηκε στο σύνολο της περιοχής κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο (2007-2013).
- θ. Το υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη Μεταλιγνιτική Περίοδο.
- ι. Το προωθούμενο Σύμφωνο Στήριξης της επιχειρηματικότητας.
- ια. Το περιεχόμενο των Χωροταξικών Σχεδίων για τη βιομηχανία, τον τουρισμό, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και τις ορεινές περιοχές.
- ιβ. Το νέο Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφερειακού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας του οποίου η περιοχή εφαρμογής του Ε.Α.Π. αποτελεί υποσύνολο.
- ιγ. Οποιαδήποτε άλλη έρευνα ή μελέτη έχει εκπονηθεί για την περιοχή εφαρμογής και έχει εκτιμηθεί ότι συμβάλλει στην κατάρτιση ενός αποτελεσματικού Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- ιδ. Το Ν.2446/96, άρθρο 20 (θεσμοθέτηση του ΕΑΠ)
- ιε. Το Άρθρο 40 του Ν. 4062/12 (αύξηση ποσοστού του ΕΑΠ από 0,4% σε 0,5% επί του κύκλου εργασιών της ΔΕΗ)
- ιστ. Την υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) Απόφαση Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2.3 Βασικές παράμετροι του Επιχειρησιακού Σχεδίου

α) Το πρόγραμμα θέτει στόχους, ανεξάρτητα από τους Φορείς Υλοποίησης.

Πιο απλά, δεν έχει τόση σημασία «ποιος κάνει τι» αλλά «ποια έργα θα πρέπει να γίνουν, με προστιθέμενη αξία και ορατό αναπτυξιακό αποτέλεσμα».

Άλλωστε, αρκετές φορές **οι (πρώην) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.) χρηματοδότησαν, από τα ποσά που τους αναλογούσαν και υλοποίησαν έργα και ενέργειες για λογαριασμό Δήμων, προς όφελος της ανάπτυξης και των πολιτών**, ύστερα από συνεργασία μαζί τους ή σε εκπλήρωση του προγραμματισμού τους,

β) Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε, αρχικά, ως ενιαίο για την περιοχή ενδιαφέροντος.

Από τη διαβούλευση δεν προέκυψαν διαφορετικοί στόχοι μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας που θα συνηγορούσαν στη διαμόρφωση δύο (2) Υποπρογραμμάτων, ένα για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, με διαφορετικές στοχεύσεις. Για το λόγο αυτό εμφανίζεται ως ενιαίο.

Παρ' όλα αυτά, τα αναλογούντα ποσά θα κατανέμονται ανά Περιφερειακή Ενότητα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση και η διαχείρισή τους θα παρακολουθείται διακριτά.

γ) Η μέριμνα διατήρησης της αναγκαίας ισορροπίας όσον αφορά τη λογική θεσμοθέτησης του Ε.Α.Π., η αυταπόδεικτη ανάγκη συνολικού σχεδιασμού χωρίς διοικητικούς φραγμούς μεταξύ των Δήμων και η ανάγκη υλοποίησης από Φορείς π.χ. Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ κλπ. έργων, ενεργειών και υπηρεσιών που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα αλλά χωροθετούνται μονοσήμαντα και έχουν επίπτωση στην ευρύτερη περιοχή που αποτελεί έναν ανοικτό και προσβάσιμο κοινωνικό και οικονομικό χώρο.

δ) Η δυνατότητα κατανομής των πόρων σε επιλεγμένους στόχους- παρεμβάσεις που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά και πολλαπλασιαστικά με τα υφιστάμενα και σχεδιαζόμενα προγράμματα.

ε) Η στοχευμένη επιλογή έργων που καλύπτουν τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος π.χ. έργα περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής κατά βάση στους λιγνιτικούς Δήμους και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ύστερα από τεκμηρίωση της ανάγκης, στους μη λιγνιτικούς Δήμους.

- στ) Η κατανομή σημαντικών ποσών σε δράσεις στήριξης και ενίσχυσης του παραγωγικού περιβάλλοντος στην περιοχή ενδιαφέροντος (οριζόντιες δράσεις υποστήριξης, στήριξη ιδιωτικής επιχειρηματικότητας, στήριξη υποδομών ανάπτυξης παραγωγών δραστηριοτήτων κλπ.) με στόχο τη διαφοροποίηση, την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, την καινοτομία και τη συμπληρωματικότητα με τον τομέα της ενέργειας.
- ζ) Η πρόβλεψη των αναγκαίων υποστηρικτικών και οριζόντιων δράσεων καθώς και υπηρεσιών / μελετών που συμβάλλουν στη βελτίωση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- η) Η ολοκλήρωση των έργων – γέφυρες της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Τα έργα αυτά θα ενταχθούν στο νέο Ε.Α.Π. με απόφαση των αρμόδιων επιπέδων λήψης απόφασης ήτοι της Επιτροπής Παρακολούθησης και στη συνέχεια, του Περιφερειακού Συμβουλίου.
- θ) Η διεύρυνση / διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης τόσο στον ενεργειακό όσο και στους άλλους τομείς της οικονομίας σε σχέση και με την μεταλιγνιτική περίοδο.
- ι) Η στήριξη Ειδικών Ομάδων πληθυσμού και η ενσωμάτωσή τους στον κοινωνικό ιστό της περιοχής παρέμβασης, π.χ. ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
Προτείνεται ποσόστωση 3-5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.
- ια) Η στήριξη του ερασιτεχνικού αθλητισμού.
Προτείνεται ποσόστωση κατά μέγιστο μέχρι 1% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.
- ιβ) Η υιοθέτηση του ποσού των 150.000,00€ ως ελάχιστου προϋπολογισμού ένταξης τεχνικού έργου στο Πρόγραμμα, με στόχο τη δημιουργία ορατού αναπτυξιακού αποτελέσματος.
- ιγ) Η δυνατότητα ένταξης διαδημοτικών έργων.
- ιδ) Η δυνατότητα ένταξης έργων που προωθούν την καινοτομία, την έρευνα και γενικά την ανταγωνιστικότητα της περιοχής.

ιε) Η πρόβλεψη για προαξιολόγηση, αξιολόγηση κατά τη διάρκεια εφαρμογής και εκ των υστέρων αξιολόγηση του ενιαίου προγράμματος, από ανεξάρτητο αξιολογητή.

2.4 Κεντρικός Στόχος

Παίρνοντας υπόψη τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε καθώς και τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν και διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να αναδειχθούν και να υποστηριχθούν οι προοπτικές της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, ως **Κεντρικός Στόχος** ορίζεται «*η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης βασισμένης στη γνώση, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή εφαρμογής*».

Ειδικότερα, η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση θα προωθηθούν με τη στήριξη και ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων που αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, την ενέργεια και το περιβάλλον και τις ευκαιρίες που αναδύονται.

Άλλωστε, η επιχειρηματική δραστηριότητα στις παρούσες συνθήκες είναι η μόνη διέξοδος για να εισέλθει η περιοχή σε αναπτυξιακή τροχιά, δεδομένου ότι ο δημόσιος τομέας δεν αποτελεί λύση από μόνος του.

2.5 Ειδικοί στόχοι

Ο ανωτέρω Κεντρικός Στόχος εξειδικεύεται με τους ακόλουθους **Ειδικούς Στόχους**:

1. Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον.
2. Προώθηση επενδύσεων που εμπλουτίζουν το παραγωγικό σύστημα της τοπικής οικονομίας.
3. Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, ενίσχυση της απασχόλησης και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
4. Ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες.
5. Βελτίωση του περιεχομένου και των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

2.6 Εξειδίκευση του προγράμματος

Για την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του προγράμματος, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης υποδιαιρείται σε επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι με τη σειρά τους περιλαμβάνουν Μέτρα και Ενέργειες / Έργα / Υπηρεσίες που τους εξειδικεύουν.

α. Άξονες παρέμβασης

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

β. Μέτρα κατά Άξονα

Οι ανωτέρω Άξονες αναλύονται σε επιμέρους Μέτρα ως εξής:

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Μέτρο 1.1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 – έργα γέφυρες

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

Μέτρο 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Μέτρο 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής

Μέτρο 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού

Μέτρο 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

Μέτρο 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Μέτρο 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Μέτρο 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Το περιεχόμενο του Άξονα εξειδικεύεται στο υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο και θα ενταχθεί στο υπόψη πρόγραμμα μετά την έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας.

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

Μέτρο 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού

Μέτρο 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος

γ. Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες κατά Άξονα και Μέτρο

Υστερα από τη προηγηθείσα δημοσιοποίηση και τις διατυπωθείσες απόψεις, η ποσοστιαία συμμετοχή των Αξόνων στο πρόγραμμα και επομένως η χρηματοδοτική βαρύτητα αυτών διαμορφώνεται όπως παρακάτω :

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (χιλ. ευρώ)		Ποσοστιαία Κατανομή ανά Άξονα
ΑΞΟΝΑΣ 1 <i>Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011</i>	10.000	6,3%
ΑΞΟΝΑΣ 2 <i>Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος</i>	52.000	32,9%
ΑΞΟΝΑΣ 3 <i>Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού</i>	23.000	14,6%
ΑΞΟΝΑΣ 4 <i>Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής.</i>	40.000	25,3%
ΑΞΟΝΑΣ 5 <i>Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.</i>	5.000	3,2%
ΑΞΟΝΑΣ 6 <i>Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο</i>	12.200	7,7%
ΑΞΟΝΑΣ 7 <i>Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση</i>	15.800	10,0%
ΣΥΝΟΛΟ	158.000	100,0%

- ΣΗΜ. : α. Στον Άξονα 6 περιλαμβάνονται δράσεις που προβλέπονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο από αυτές που δεν θα υλοποιηθούν από τους λοιπούς Άξονες του προγράμματος.
- β. Στο τεύχος του Επιχειρησιακού Σχεδίου γίνεται αναλυτική παρουσίαση και εξειδίκευση των Αξόνων και των Μέτρων με ενδεικτικές κατηγορίες Δράσεων και περιγράφεται κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία.

2.7 Ενδεικτικά κριτήρια επιλογής έργων

Τα προτεινόμενα ενδεικτικά κριτήρια επιλογής έργων, για ένταξη στο ΕΑΠ 2012-2016, είναι :

1. Κάλυψη της φιλοσοφίας του προγράμματος
2. Μέγεθος (εμβέλεια) έργου (ελάχιστο ύψος προϋπολογισμού τεχνικού έργου το ποσό των 150.000,00€).
3. Τα έργα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα ολοκληρωμένων και λειτουργικά αυτοτελών και όχι αποσπασματικών παρεμβάσεων και ενεργειών.
4. Προτεραιότητα δίνεται στην περιοχή που επηρεάζεται από τη δράση της ΔΕΗ και προσδιορίζεται στην ισχύουσα Υπ. Απόφαση.
5. Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό.
6. Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό και επιχειρησιακό προγραμματισμό.
7. Βαθμός ωριμότητας / ετοιμότητας της Πρότασης.
8. Πληρότητα και αξιοπιστία του Τεχνικού Δελτίου Έργου (Τ.Δ.Ε.).
9. Αξιοπιστία – ικανότητα Φορέα Υλοποίησης (Φ.Υ.) σε σχέση με την υποβαλλόμενη Πρόταση.

3. ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Παράλληλα με τη δημοσιοποίηση και συλλογή προτάσεων και απόψεων, ολοκληρώθηκε το σύνολο των αναγκαίων προπαρασκευαστικών ενεργειών και το πρόγραμμα είναι άμεσα υλοποιήσιμο π.χ. παραγωγή των αναγκαίων εντύπων υλοποίησης του προγράμματος, διοικητικές αποφάσεις κλπ..

4. ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Μετά την έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, θα ακολουθήσει **νέα φάση δημοσιοποίησης** με στόχο:

- ✓ *Την ενημέρωση των Φορέων και των πολιτών των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας για το περιεχόμενο του εγκεκριμένου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) 2012-2016 και για τη δυνατότητα που έχουν προκειμένου να αξιοποιήσουν το νέο πρόγραμμα.*
- ✓ *Τη δημοσιοποίηση των διαδικασιών και του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής.*

Σημειώνεται ότι, το Ε.Α.Π. εγκρίνεται αρχικά από το Περιφερειακό Συμβούλιο σε επίπεδο Αξόνων, Μέτρων και ενδεικτικών Δράσεων σύμφωνα με την παρουσιασθείσα διαδικασία και στη συνέχεια εντάσσονται τα έργα / ενέργειες / υπηρεσίες κλπ., σε εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών στην ισχύουσα Υπουργική Απόφαση.

Οι δράσεις που θα επιλεγούν, θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους και τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος αλλά και τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν προηγούμενα.

Η διαδικασία υποβολής προτάσεων και η παρακολούθηση, σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος, προβλέπονται στην υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ύστερα από τα ανωτέρω,

Εισηγούμαι

την έγκριση του παρουσιασθέντος Επιχειρησιακού Σχεδίου του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης.

Σας ευχαριστώ.

Γιώργος Δακής
Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας